

Tisková zpráva: **Aktivní občanství a mladí lidé**

V organizaci [Agora CE](#) se věnujeme občanskému vzdělávání a participaci občanů více než 20 let, stále se snažíme naše metodiky a procesy zdokonalovat. I proto jsme v roce 2021 díky programu Erasmus+ spustili projekt [O nás s námi](#) zaměřený na občanskou angažovanost mládeže. Kromě vzdělávacího a aktivizačního cíle nám projekt umožnil hlouběji prozkoumat potřeby mladých lidí, zejména ve věku 13-19 let. K tomu jsme zvolili kvalitativní přístup, protože ten dokáže dobře zmapovat odpovědi na otázky „Jak?“ a „Proč?“ a popsat tak optikou mladých lidí motivátory, bariéry a nástroje k občanské participaci.

V rámci úvodních hloubkových rozhovorů jsme vyzpovídali 15 mladých, aktivních občanů a do skupinových diskuzí se zapojilo přes 450 mladých lidí, zejména ve věku 13-19 let. Výzkum byl realizován převážně v roce 2022.

Slibujeme si, že výsledky přispějí k další společenské diskuzi o angažovanosti mladých občanů, zlepšení české občanské společnosti a v neposlední řadě přinesou hypotézy, které mohou být ověřeny kvantitativním dotazováním.

Jaká zjištění průzkum mj. přinesl?

- Aktivní občanství pro mladé lidi zatím není příliš „cool“ téma, které by bylo vnímáno jako aspirativní.
- Demokracii si mladí lidé spojovali se svobodou, volbami, politikou a tedy zastupitelským principem. Méně nebo vůbec pak byla spojena s jinou než volební angažovaností občanů.
- Účastníci diskuzních skupin neznali pojem „občanská společnost“.
- Sociální sítě (Instagram, TikTok) přispívají k selektivnímu vidění světa, nicméně pro aktivní postoj mládeže mohou mít i pozitivní vliv, např. pokud tam sledují občansky aktivní influencery. Příklady táhnou.
- Občanská výchova na školách patří spíše k těm méně důležitým předmětům a učitelé ostatních předmětů ji pravděpodobně nepovažují za důležitou. Navíc není vyučovaná prakticky. Ve školním prostředí také často chybí umění vést mezi žáky/studenty diskuzi, zajímat se o jejich názory, pomáhat rozvíjet nápady a pracovat s jejich vnitřní motivací. Jako demotivující působí některé školní parlamenty, které existují spíše „pro formu“, ale faktický dopad na školní prostředí nemají.
- Zejména u individuálních rozhovorů s mladými aktivními občany bylo patrné, že se aktivní občané „rekrutují“ spíše ze zajištěného a vzdělaného rodinného prostředí, kde je politika a veřejné dění normální téma, o kterém se diskutuje, rodiče třeba sami vyvíjejí nějakou občanskou aktivitu a berou na ni i děti (např. chodí na demonstrace, jsou aktivní v místní komunitě, účastní se ekologických brigád atp.). Aktivní občanský postoj se u takových dětí častěji rozvíjí již před 15 rokem věku.
- Preferovanými nástroji občanské participace byly hlavně ty, které se dají dělat v on-line světě, např. online petice, vytváření angažovaného obsahu na sociálních sítích či podcastu. V off-line světě je pro ně lákavé dobrovolnictví a různé diskuzní a rozhodovací platformy s faktickým dopadem na komunitu, které by mohly fungovat/fungují na půdě školy (debatní klub, školní parlament či časopis) nebo v jejich městě/lokalitě (např. zapojit se do participativního rozpočtu a navrhnout vlastní projekt na zlepšení obce).

[Zprávu z výzkumu si můžete přečíst zde.](#) Rádi se s Vámi spojíme a výsledky výzkumu probereme detailně.

Ondřej Ryboň
Projektový manažer vzdělávání a participace
ondrej.rybon@agorace.cz
+420 730 126 886
www.agorace.cz